

Euroopa Komisjoni algatuste faktileht

Algatus/Õigusakt: Euroopa Komisjoni taastuvenergia direktiivi uuendamise ettepanek, COM (2021) 557¹

Euroopa Komisjoni (EK) esitamise kuupäev: 14. juuli 2021

Juhtivministeerium: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Oluline info: Üldine infopäeva kõikidele huvilistele toimub 24.august 2021 ning taastuvenergia ja energiatõhususe direktiivi infopäev 31. augustil

Kommentaariid ja ettepanekud palume saata aadressile kliimapakett@list.envir.ee, kasutades selleks e-kirjas ära toodud vormi.

Algatuse eesmärk ja ülevaade

Euroopa Komisjon teeb ettepaneku tõsta Euroopa Liidu ülest siduvat taastuvenergia eesmärki varasema 32%-lt 40%-le, kuhu iga liikmesriik (LR) panustab vastavalt oma võimekusele. Lisaks üldeesmärgile sätestatakse spetsiifilised alameesmärgid taastuvenergia kasutamise kohta näiteks hoonetes, tööstussektoris, kütte- ja jahutussektoris. Ühtlasi tuleb muutmisele taastuvenergia transpordieesmärgi arvestamine, mis keskendub nüüd kasvuhoonegaaside heite vähendamisele.

Algatuste olulisemad muudatused

- Tõsta ELi taastuvenergia eesmärki 40% peale, mille täitmiseks peavad LR-d seadma praegusest kõrgema ambitsiooniga siseriikliku kohustuse. Komisjon hindab LR-de ambitsioonide indikatiivse valemiga (sätestatud juhtimisraamistikuga). Eestil hetkel seatud eesmärgiks 42% aastaks 2030, kuid uute eesmärkide valguses tuleb panuse suurendamine ülehinnata.
- Soovitakse suurendada LR-de omavahelist koostööd läbi:
 - ühiste koostööprojektide (31. detsembriks 2025 peab iga LR algatama vähemalt ühe taastuvenergia koostööprojekti teise LR-iga). Neid projekte võib edendada ka taastuvenergia rahastusmehhanismi alt.
 - ühise meretuuleenergia arendamise (LR-id, kellel on ühine merepiir, peavad koostööd tegema ka meretuuleenergia arendamiseks, et ühiselt defineerida meretuuleenergia hulk, mida nad plaanivad toota aastateks 2030, 2040 ja 2050, arvesse võttes mh võrguplaneerimise vajadust).
- Võimaldada (sh eemaldada administratiivsed barjäärid) pikaajaliste taastuvenergia otse ostu lepingute sõlmimist taastuvenergia tootjate ja tarbijate vahel ning hõlbustada taastuvelektri integreerimist energia süsteemidesse tervikuna.
- Uus indikatiivne eesmärk taastuvenergia kasutamisele hoonete sektoris 49% aastaks 2030, mille täitmiseks tuleb seada igal LR trajektoor.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0557&qid=1627627531366>

- Kütte- ja jahutussektoris seatakse kohustuslik aastane taastuenergia suurendamise eesmärk 1,1 protsendipunkti. Lisaks peaksid LR-id tõstma taastuenergia ja heitsoojuse osakaalu indikatiivselt kaugküttes ja –jahutuses 2,1 protsendipunkti võrra aastas.
- Tööstuses taastuenergia kasutuselevõtu edendamiseks tuleb LR-idel seada aastane indikatiivne taastuenergia suurendamise osakaal 1,1 protsendipunkti aastaks 2030 tööstuses tarbitavale energiale (sh juhul kui kasutatakse mittebioloogilistest allikatest taastuvkütuseid siis nendest 50% peab moodustama vesinik).
- Transpordisektori taastuenergia eesmärgi (14%) asemel seatakse kütuste tarbijatele kütuste kasvuhoonegaaside intensiivsuse vähendamise eesmärk 13% aastaks 2030. Teise põlvkonna kütuste (nt biometaani) osakaal peab vastavalt konkreetsele trajektoorige tõusma, jõudes 2025 0,5%-ni ning 2030 2,2%-ni. Lisaks peab mittebioloogilistest allikatest taastuvkütuste osakaal (nt vesinik) tõusma 2,6%-ni aastaks 2030.
- Tugevdatakse bioenergia säästlikkuse kriteeriumeid:
 - Alates 31.12.2026 ei saa LRid anda toetust jaamadele, mis toodavad biomassist vaid elektrit (electricity-only), va kui tootmine toimub õiglase ülemineku piirkonnas ning täidetakse kehtiva taastuenergia direktiivi tingimusi elektrit tootvatele seadmetele või kui tootmine kasutab CCS tehnoloogiat.
 - Bioenergiale riigiabi andmisel tagama, et järgitud on jäätmehierarhiat ja puidu kaskaadkasutuse põhimõtet, et muuta minimaalseks kvaliteetse ümarpuidu kasutamist energiaks (energiapuiduks ei tohi minna ka kännud, juured, sae- ja vineeripalgid st toetust anda ei tohi).
 - Biomassi kasutavate jaamade nimisoojusvõimsuse lävendit on alandatud 20 MW-lt 5 MW-ile, millisest piirist alates on jaam kohustatud kasutama vaid säästlikkuse kriteeriumidele vastavat biomassi ning ka seda tõendama. Lisaks peavad kõik alates 5 MW võimsusega olemasolevad ja uued jaamad vähendada oma kasvuhoonegaaside emissioone 70% ning alates aastast 2026 80%.
 - Bioenergiaks ei tohi enam kasutada primaarmetsadest või bioloogiliselt mitmekesisest metsadest ega ka märgaladelt või turbaaladelt saadavat puitu.